

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Oredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradnišče štev. 17/1. — Doplačil se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. — Člankarstvo za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za izozemstvo D 90.—. — Plačilo v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 22. avgusta 1922.

ŠTEV. 97.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din 6.25, t. j. (K 25.—).

Zakaj pada dinar?

Pod tem naslovom je otvoril »Trgovinski Glasnik« anketo, ter je do sedaj objavil že dokaj zanimivih in dobro utemeljenih izjav različnih naših strokovnjakov. Posebno obširno izjavo o tem vprašanju je vposlal generalni direktor srbske banke v Zagrebu g. Velisavljević, iz čegar izjave posnamemo v kratkem sledeče misli: Vzrok za slabo stanje našega dinarja je mnogo. Glavni vzrok tiči v tem, da je naša država inostranstvu mnogo več dolžna, nego ima tam terjati, kar pomeni, da uvažamo več nego izvažamo. Toda to ni edini vzrok. Naša država je dolžna plačati ogromne svote za anuitete raznih državnih posojil, koje svote se bodo še znatno povečale, ko bomo regulirali naše dolgove in druge obveznosti, ki so povzročene zbog vojne in mirovnih pogojev, ali vsled novih potreb in investicij. Naša država vzdržuje tudi v inozemstvu znatno število dijakov, ki tam študirajo, ima nadalje v inozemstvu stalno nebroj komisij, katerim se morajo plačati dnevnice in stroški v tuji valuti. Razen tega potuje tudi razmeroma veliko število privatnih oseb v inozemstvo, ne da bi imeli tam posebnih poslov. Zdi se, da so to samo malenkostne stvari, toda ako bi se potrudili, da vsaj približno izračunamo koliko tuje valute je v te svrhe potrebno, bi se začudili.

Ni čuda, da smo imeli prva leta po končani vojni ogromen deficit, vsaj smo bili vsi, osobito v Srbiji in Črni gori goli in bosji, toda ta deficit se je pojavljal tudi naslednja leta, in ako seštejemo deficite vseh povojnih let, tedaj dobimo svoto, ki ni mogla ostati brez posledic za stanje naše valute. Velikanski deficit je tedaj posledica svetovne vojne, je pa tudi posledica pogreškov in hib, nas samih. Naši državniki so obravnavali in obravnavajo še danes to usodepolno vprašanje z neverjetno lahkoto. V času, ko bi bilo na mestu najbolj intenzivno delo, izgubljali smo čas z reševanjem kompliciranih in ekonomsko subtilnih agrarnih in socialnih vprašanj. Z neverjetno lahkomišelnostjo se je uničilo celo vrsto vzorno obdelanih kultur, v času, ko je bilo treba z dvojno silo delati in proizvajati, se je uvedlo 8 urni in krajši delavnik. Na mesto da bi se sistematično in postopno izvršile dobro premišljene socialne in agrarne reforme, se na vse sile povzročala kaos, delamrznost, neposlušnost, sabotaža, gonja po lahkem zaslužku, razkošje.

Tudi v državni administraciji imamo priliko opaziti iste škodljive pojave. Ako ne bi država tako po nepotrebnem razsipala denar, ne bi prišli do tako ogromnih deficitov, da je bila država primorana zadolžiti se pri Narodni banki za štiri milijarde dinarjev; da bi se le količkaj štedilo, bi ne znašal ta deficit niti za polovico sedanje svote. Tudi sedanji prvi pro-

račun nam ne nudi nobene garancije, da končamo budžetno leto brez večjih deficitov. Toda krivično bi bilo zvaliti odgovornost za današnji položaj naše valute na državo samo, krivi smo vsi, in to ne samo, ker v zasebnem življenju potrosimo več nego je potrebno, ampak se pri nas denar uprav razsipa. Nikdar se ni živelo pri nas tako razkošno kakor sedaj. Kdor pozna naše življenje po mestih bo temu brezdvomno pritrđil, toda opaznejše je razkošje, ki se razvija na deželi, med kmeti v Vojvodini, Sremu in v zadnjem času v Slavoniji in na Hrvaškem. Tam živijo poljedelci v preobilici denarja, davki so neznamni, doma imajo vse, kar potrebujejo, in ker ne morejo zbog agrarne reforme uporabiti denarne prihranke za nakup zemlje, trosijo na vse mogoče načine denar zlahka in naravno je, da se pri takem življenju manj dela in slabše producira. Prišli bodo še drugi časi, in kako bo tedaj, ako se ljudje privadijo lahkomišelnemu trošenju in odvadijo intenzivnemu delu? Jasno je, da se mora poljedelci v vsakem oziru podpirati, ker so oni glavni steber države, toda to kar se pri nas dela je že demoralizacija in ne pospeševanje poljedelstva.

Pri znatnem delu naše inteligence in tudi državnikov, ki imajo precejšen upliv na državne posle, se opaža velik afont proti kapitalu. To oestro in nerazumljivo tendenco opažamo večkrat tudi pri ministrih, ki so v najožjih stikih s kapitalom in ki bi si pri pravilnem pojmovanju državnih interesov, niti ne mogli predstavljati napredek države brez sodelovanja dobro organiziranega domačega privatnega kapitala. Naš domači kapital je do sedaj še zelo slab, nahaja se še v povojih, in ravno za to bi bila tu podpora s strani države prepotrebna. Toda mesto podpore, se delajo domačemu kapitalu vsepovsod ovire in težkoče. Ako želimo stalno dobro valuto, moramo med drugim z vsemi mogočimi sredstvi delati na to, da se domači kapital pomnoži in ojači. — Glavni element za to je intenzivna produkcija potom inicijative podjetnih ljudi na vsih poljih narodnega gospodarstva. Tej inicijativi se ne sme delati nobenih težkoč, ne sme se jim naložiti nobena fiskalna ali druga škodljiva bremena.

Ako s časom odpravimo deficite, bomo imeli valuto kakor v Holandiji ali v Švici, ako bomo pa nadaljevali na potu, na katerem smo hodili do sedaj, se bo gospodarski in finančni deficit vedno bolj množil in naša valuta bo padala v matematični progresiji; draginja bo rastla, in ako se k temu pridruži še psihološki momenti, ki povzročajo paniko, je neizogibno, da bomo prišli tja, kamor je že prišla Avstrija.

Pri tem nastaja vprašanje: Ali je mogoče in na kakšen način, da se naša valuta poboljša? Sredstva za to so absolutno sigurna in samo od nas je odvisno, da pridemo do zaželjenega cilja. Ozdravljenje mora sloneti na teh dveh osnovnih principih: intenzivna produkcija in strogo štedenje. Mi ne produciramo toliko, kolikor potrosimo, to nam najlepše dokazuje trgovinska bilanca, ki je iz leta v leto vedno pasivna. Podzvati je treba tedaj resne korake, da se doseže v prvi vrsti aktivna trgovinska bilanca, to

se pravi, da moramo več izvažati, odnosno da proizvodimo doma čim več dobrin, katere sami potrebujemo in da nismo primorani jih uvažati iz inozemstva. Z druge strani moramo naše potrebe omejiti, osobito se tiče to luksuznih predmetov. Kako pa naj pridemo do tega cilja? Program bi bil sledeči:

1. Da pridejo vsa ministristva do prepričanja, da pomeni položaj, v katerem se nahaja danes naša valuta, eminentno nevarnost za obstoj države, in da morajo sporazumno delovati, da se valutno stanje popravi in dovede na stabilno pot. Politika vsakega ministristva mora imeti za cilj poboljšanje valute. Poboljšanje valute naj bo izhodišče socialne, agrarne, finančne, trgovske, prometne in tudi vojne politike.

2. V svrhu izvršitve te akcije bi moralo ministristvo financ in trgovine kreirati permanentno komisijo, sestavljeno iz praktičnih gospodarskih in finančnih krogov, ki bi se morala baviti s proučevanjem in reševanjem našega valutnega problema. Morala bi biti samostojna, z lastnim uradom ter v stalni zvezi z gospodarskimi korporacijami v državi, a ravno tako tudi z državnimi organi.

3. Državni proračun je treba postaviti na pravilno podlago. Temelj državnih dohodkov naj bi bili neposredni davki, ki morajo biti razdeljeni enako in pravično na vse državljanje. Na tej podlagi in potom strogega štedenja, se mora deficit odstraniti ter spraviti državne finance v stalni, pravilni red. Brez dobre finančne politike je dobra valutna politika izključena in brez dobre valutne politike ne bo nikdar reda v državnih financah; končno se seveda vse navali na ramena države. Koliko bi se moglo pri nas prištediti, ako bi se našo neokretno, težko, predpotopno državno administracijo preustrojilo. Ko bo vladal v državnih financah red, tedaj bodo tudi vedno na razpolago potrebne denarne svote.

4. Reklo se je, da morajo biti podlaga državnih dohodkov neposredni davki. Sedaj ni tako. Glavni dohodki so predvideni od trošarine, carine, taks, obrtnega davka itd. Tudi posredni davki morajo biti, toda ti morajo biti predvideni v potrebnem razmerju, da ne poostrejujejo draginje in podražujejo produkcije. Ako hočemo popraviti valuto, moramo tedaj naš prihodnji proračun osnovno preustrojiti.

5. Naš promet je na najžalostnejšem položaju. Vsak moment čitamo razglase te ali one direkcije, da se promet ustavlja ali omejuje. Ni mogoče povedati kako ogromno škodo povzroča stanje našega prometa naši produkciji, našemu izvozu, gospodarski inicijativi in slednjič naši valuti. Ako je kje neobhodno potrebno, tedaj smo tukaj v prvi vrsti primorani, da napravimo red, kajti našemu prometu je bila že 12 ura. Sklenili smo pa 100 milijonsko dolarsko posojilo za zgradbo jadranske proge in druge investicije. Tudi ako so pogoji težki, vendar je dobro, da smo dobili to posojilo, ker je vsako posojilo, ki se uporabi za investicije in ki bo v bodočem pomnožilo produkcijo, očitno koristen posel. Toda ne smemo izgubiti iz vida, da nam ne bodo niti nove proge, niti lokomotive z va-

goni mnogo pomagale, ako ne bo naš železniški promet v sigurni, racionalni roki. Ako nimamo takih ljudi doma, priznajmo raje to sami, ter pokličimo inozemce, ki so nam prijateljsko naklonjeni, kar ni nobeno ponižanje. Naš železniški promet je preveč usodepolna in dragocena stvar za eksperimente nesposobnih in nemarnih ljudi.

Obrtnik in bolezen.

Organiziranemu obrtništvu je uspelo, da izdeluje osrednja vlada v Beogradu načrt zakona o zavarovanju za slučaj bolezni in starosti samostojno pridobitnih slojev, torej v prvi vrsti obrtnikov in trgovcev. Poskrbljeno je, da bodo vsi interesenti prejeli tozadevni zakonski osnutek na vpogled, preden bo o njem sklepala narodna skupščina, toda da je pričakovati, da bo zakon o bolniškem in starostnem zavarovanju obrtnikov vseboval vse utemeljene želje obrtnih organizacij in bo plod vsestranske diskusije prizadetih činiteljev.

Toda že danes imamo obrtniki priliko, da smo četudi nezadostno, pa vendar deležni dajatev iz zakona bolniškega zavarovanja. Izvršilna naredba ministristva za socialno politiko k zakonu o zavarovanju delavcev urejuje med drugim prostovoljno zavarovanje za slučaj bolezni.

Odgovoriti hočemo na naslednja vprašanja zaradi prostovoljnega zavarovanja obrtnikov:

1. kateri obrtnik se lahko prostovoljno zavaruje zoper bolezen in kako?

2. kakšne dajatve prejema v bolezni?

3. kakšne prispevke plačuje za zavarovanje?

ad 1.) Od samostojno pridobitnih slojev se morejo prostovoljno zavarovati:

a) osebe ki se bavijo s hišno (domačo) industrijo;

b) osebe, ki se bavijo z industrijo, trgovino, prometom ali svobodnimi poklici ter delajo brez pomožnega o obja;

c) osebe, ki delajo v obrtu kot delodajalci, a ne zoposljujejo več nego dva pomočnika in skupno ne več nego pet delavcev in vajencev.

Torej se more zavarovati zoper bolezen obrtnik, ki zaposluje največ dva pomočnika in tri vajence. Če ima uslužbene tri pomočnike in dva vajenca, se že ne more zavarovati, četudi je vsega skupaj pet nameščenecv.

Izmed zgoraj pod a) do c) naštetih oseb pridejo za zavarovanje v poštev le osebe, ki še niso dovršile 40. leta starosti; izjemoma se do dne 1. oktobra 1922. pripuščajo k zavarovanju osebe do 65. leta starosti.

Priglasiti se morajo reflektanti za prostovoljno zavarovanje pri pristojni zavarovalnici okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Tam dobe posebno tiskovino, ki jim jo je izpolniti. Čim reflektanta preišče blagajnični zdravnik in spozna, da je njegovo zdravstveno stanje ugodno, postane dotičnik prostovoljni član okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

ad 2.) V slučaju nastopivše bolezni ima prostovoljni član pravico

Ljubljanska knjižnica,
Ljubljana

do zdravniške pomoči, do zdravil, do b. biske pomoči in do oskrbe v bolnišnici. Iste prispevke ima rodbina prostovoljnega člana.

Pravica do pomoči se prične prostovoljno zavarovanim članom ob boleznih čez 14 dni po vplačilu prvega prispevka, ob porodu pa čez 9 mesecev po tem vplačilu.

Dajatev v denarju prostovoljni člani ob boleznih ali porodu ne prejemajo, temveč le zgoraj naštetih dajatev v naravi.

ad 3.) Prispevki za prostovoljno bolniško zavarovanje niso v vsakem slučaju enaki, temveč odvisni njih višina od obsega obrata, ki ga poseduje obrtnik, prostovoljni član.

V splošnem se vrši prostovoljno zavar. v onem mezdnem raz. ki ustreza eni četrtini največje zavar. mezde; ker znaša največja zavarovana mezda dnevno 40 Din., je splošni razred za prostovoljno zavarovanje deveti, z zavarovano mezdo 9.60 Din.; mesečni zavarovalni prispevek v tem razredu znaša 12.48 Din. (mesec = 30 dni). V tem (devetem) razredu se zavarujejo osebe, ki se bavijo s hišno industrijo.

Obrtniki, ki delajo z največ dvema vajencema, se zavarujejo v XIII, mezdnem razredu z mesečnim zavarovalnim prispevkom 26 Din.

Obrtniki, ki pa zaposlujejo že enega pomočnika ali pa več kakor dva vajenca, torej tri vajence in več, se uvrste v najvišji mezdni razred (XVII), v katerem znaša mesečni zavarovalni prispevek 52 Din.

Zavarovalni prispevki se bodo vplačevali po poštnih položnicah okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Prvi prispevek zapade v 8 dneh po priobčitvi, da je oseba sprejeta v prostovoljno zavarovanje; nadaljni prispevki pa se plačujejo vnaprej vsakega prvega v mesecu.

Prostovoljni zavarovaneec mora redno plačevati prispevke, če zaostane z njimi več kakor štiri tedne na dolgu, izgubi pravico do vsake pomoči. Vendar je podana prostovoljnemu članu, ki trenutno ne razpolaga z denarnimi sredstvi, možnost, da se obrne na okrožni urad s prošnjo za odlog plačila. Okrožni urad sme na podlagi utemeljene prošnje rok plačila odgoditi na največ šest mesecev. Ako zamudni član tekom šestih mesecev plača vse zaostale prispevke, si pridobi zopet pravico do pomoči, in sicer 14 dni po zadnjem vplačilu zaostalih prispevkov.

Zoper vsako odločbo okrožnega urada v zadevi prostovoljnega bolniškega zavarovanja ima prizadeti obrtnik pravico do pritožbe na osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu (Preradovičeva ulica 44/II), zoper odločbe tega urada pa na mini-

strstvo za socialno politiko v Beogradu. Pritožbo je vložiti pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani v osmih dneh po priobčitvi dotičnega odločbe. Pritožba se vložijo brez kolka pismeno ali se pa poda na zapisnik pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev.

V predstojećih izvajanjih smo hoteli obrtnike seznaniti predvsem z določbami novega delavskega zavarovalnega zakona o prostovoljnem bolniškem zavarovanju. Vzdržali smo se zato vsake kritike zakonitih in naredbenih predpisov.

Omeniti hočemo le, da so delodajalci v ravnateljstvu in v vseh odborih okrožnega kakor osrednjega urada za zavarovanje delavcev zastopani po polovici. S tem je podana možnost, da bodo mogli uspešno uveljavljati v teh zastopih interese obrtnikov in se torej tudi zavzeti za izboljšanje prostovoljnega bolniškega zavarovanja v okviru zakona o zavarovanju delavcev, dokler ne bomo imeli lastnega zakona o bolniški in starostni preskrbi obrtnika.

»Obrtni Vestnik«.

M. Savčič:

Naša industrija in obrti.

XXVIII. Gojenje in izvoz jedilne divjačine.

Pred vojno so veleposestva gojila divjačino kakor srne, jelene, zajce fazane in divje svinje. To gojenje se je razumelo tako, da v gotovem času ni smel nikdo teh živali ubiti in so jih v lovni dobi smeli loviti samo pooblašteni in, da se je divjačina preko zime krmila. V tem času se je izvažalo iz Hrvaške in Slavonije letno okrog 12.000 zajcev, 10.000 srn in jelenov, 8.000 fazanov, 15.000 trčka in 6.000 divjih rac. Iz Banata se je izvozilo okrog 20.000 zajcev, 2.000 fazanov, in 300 komadov jelenov in srn. Iz Baranje se je divjačina izvozila iz posestva Velje, kjer se je držalo okrog 200 komadov jelenov v grupah. Od njih jih je sedaj ostalo zelo malo. Podatki iz Slovenije nam niso znani. Iz ostalih pokrajin države se divjačina ni izvozila, marveč je služila za potrebo pokrajine. Po prevratu pa je vzel kmet sam puško na rame in je ostalo malo divjačine za jelo.

Ker se bodo veleposestva porazdelila z izvršitvijo agrarne reforme, se tudi divjačina ne bo naprej gojila, marveč se bo tudi pri varovanju predpisov lovskega zakona skrbelo le zato, da se pokrije tuzemska potreba. Edina izjema bodo divje race in gosi, ki se bodo kot selilke lovile po zimi v večjih množinah in se jih bo dalo v manjših množinah izvažati.

pa ne le, da smo ob ves dobiček, ampak pridenemo iz same prijaznosti še 5 pfenigov pri vsakem kg, samo da napravimo našemu prijatelju v Helsingforsu uslugo, da lahko pocieni nakupi čaj. Ali veš, Kurt, kako imenujemo take kupčije?

»Ne, papa!« se glasi malodušen odgovor.

»Kupčije na človekoljubni podlagi, Kurt! To so kupčije, pri katerih se ničesar ne pridobi, in od kojih donosa se torej ne more živeti. Zapomnite si to in zasigurajte se v bodoče pri svojih kalkulacijah, imate-li opraviti s prostorninskim ali s težnim blagom. Upam, da bo ta mali pouk zadostoval.«

Ta dogodek je dal prokuristu povod, da je bratom še enkrat natančno razložil razliko med tovrninama težnega in prostorninskega blaga.

»Toda, če parobrodna družba notira tovrnino za 1000 kg, ali za 40 kubičnih čevljev, sprejmemo za se istotako lahko prvo kot drugo«, meni Adolf.

»Nikakor ne!« odvrne gosp. Krej. »Parobrodna družba si namreč pridržuje, da lahko po svojem lastnem predudarku uporabi postavko za 1000 kg ali pa za 40 kubičnih čevljev, in na nas je ležeče, da sami najdemo, kako naj se razume tovrninska postavka, razun seveda, če ni prav izrecno navedeno za 1000 kg.«

XXIX. Gojenje kamel v Dojranu.

Že od davna so se kamele redile v Dojranu, malem mestecu ob Dojranskem jezeru, ki je najjužnejša točka nešega kraljestva. Pred dograditvijo železnice Solun-Dojransko jezero se jih je nahajalo tam okrog 500 in v dobi osvobojenja smo jih našli še okrog 200, ki so jih bili v dobi vojne med nami in Bulgarsko leta 1913 razvlekli po Bolgarski in Grški. Leta 1915 je bilo 30 takih kamel v Štipu, ki so jih Bulgari rekerverirali za vojsko ter so bile v toku vojne uničene. Razen drugih neprilic so trpele tudi vsled konjskih garjev. Ker se prebivalstvo še ni vrnilo v Dojran, se ne ve koliko kamel bo ostalo in v kakšni meri se bo obnovilo rejo te koristne živali.

Odrasla kamela lahko nosi 200 kg tovara. Ona se hrani s trnjem, slamo, in brstjem kot koza. Oves se ji ne daje, tudi se ne podkuje in prenese našo zimo na jugu. Kamela gre počasi, 2—3 km na uro in ni v stanju napraviti večjo pot kakor 20—25 km na dan. Pri potovanju s kamelo se ne ostaja v gostilnah, marveč tam, kjer so gozdovi, grmičevje in voda, ter se na prostem prenočuje. Vsled tega je njeno vzdrževanje zelo poceni. Pri transportih mora iti vedno naprej, en osel na katerem sedi vodja transporta in za katerega je privezana prva kamela, ostale pa ena za drugo. V predvojni dobi je stala kamela 400—500 zlatih dinarjev. Ker je kamela koristna žival, bi moralo ministerstvo za poljedelstvo stremeti za tem, da se ta žival pri nas ohrani.

XXX. Gojenje bivolov v južni Srbiji.

V južni Srbiji se gojijo povsod ob vodah bivoli. Tako se jih nahaja v Kosovskem okrožju na 49.900 goved 4.400 bivolov. V Skoplanskem okrožju na 15.365 goved 2870 bivolov; v Prizremu na 720 krav celo 235 bivolice; v Tetovskem okrogu na 33.248 goved 1787 bivolov, v Bregalniškem na 38.608 goved, 2472 bivolov.

Bivoli se držijo na močvirnih tleh in blatni zemlji, ter se redi bivole za delovno moč in bivolice pa radi mleka. Za vožnjo je bivol 2 $\frac{1}{2}$ krat močnejši kot vol in, ako par domačih volov na slabem potu lahko vleče 300 kg, tedaj vleče par bivolov lahko 800 kg. Bivolica daje na kmetih 4—6 kg mleka, v mestu pa, kjer se bolje krmijo, do 15 kg. Molzejo se dvakrat na dan. Bivolčno mleko je zelo mastno in daje vsled tega mnogo masla in malo sira. Dobra bivolica, da lahko toliko masla, kot najboljša švicarska krava, to je okrog 130 kg letno. Bivolčno maslo je ravnotako dobro kot kravje, medtem ko mleko malo diši po blatu. Bivolje meso ni tako okusno, kakor goveje, ker diši malo po ilovičnem blatu.

»Iz česa pa lahko sigurno sklepano, ali gre pri tovrnini za težno ali prostorninsko blago?« vpraša Kurt.

»To dobimo z navadnim računanjem. Izračunate le, kolikšna teža dotičnega blaga pride na prostor 1 kubičnega metra. Če je ta količina blizu 1000 kg = 1 toni ali več, tedaj gre za težno blago, ako je pa znatno manjša od 1000 kg, tedaj se računa kot prostorninsko blago, in parnik upravičeno zahteva postavko prostorne tovrnine. Mislite si, Kurt, da ste vi lastnik ladje in da lahko v razpoložljivem prostoru, ki obsega 1000 kubičnih metrov, naložite 1000 ton blaga. Izračunate si, da morete dobiti tovrnine 25 mark za vsakih tisoč kg, to je za vsak kubični meter — ali kot pravimo za metersko tono — če hočete kriti svoje stroške. Če hočem torej naložiti na vašo ladjo 100 ton olja ali masti, tedaj pridete pri 25 markah za tono na svoj račun, kajti laneno olje na pr. ima specifično težo pribl. 900 gramov, k čemer pride še 15% teže za embalažo, tako, da torej vsak liter lanenega olja tehta okroglo 1035 gramov brutto. Kot ste se učili v šoli, tehta 1 cm³ vode 1 gram, torej 1.000.000 cm³ ali 1 m³ tehta 1.000.000 gramov, ali 1.000 kg. Ker morate tedaj za prostor kubičnega metra dobiti 25 mark, tedaj lahko moje laneno olje zaračunate

Bivoli ne prenesejo niti velike vročine niti mraza; poleti jih je treba kopati in polivati z vodo, pozimi pa jih je treba, ako se jih vzame na delo dobro pokriti. Bivoli jedo vse in tudi slamo, kar govedina brez velike muke noče in vsled tega redijo bivole siromaki. Radi razmeroma velike važnosti bivolov za nove kraje bi bilo treba, da jim poljedelsko ministerstvo posveti posebno pažnjo.

Prošnja za davčne olajšave pri novih hišah.

Za nove hiše določa uredba o pospeševanju produkcije novih stanovanj z dné 19. julija 1920, Uradni list št. 91 iz leta 1920 večletno davčno in dokladno prostost, in sicer za 10, 15, 18 ali celo 25 let. Ako se napravijo nova stanovanja potom prizidkov ali pa nadzidkov, določa zakon ravno tako 12 letno davčno in dokladno prostost.

Če se premisli, da znaša davek, z dokladami vred na pr. v Ljubljani 39% čiste najemnine, se lahko reče, da je ta olajšava zelo velika in da bo vsak posestnik tudi njo vzel v kalkulacijo, kadar bo začel graditi novo hišo.

Toda teh olajšav nove zgradbe niso deležne že kar same ob sebi, temveč se mora za njih priznanje še le prositi in obenem pri tem dokazati gotove okoliščine, od katerih je priznanje olajšav sploh odvisno.

1. Kdaj in kje je vložiti prošnjo.

Prošnjo je vložiti pri onem davčnem okrajnem oblastvu, v čigar okolišju stoji nova zgradba. V Ljubljani jo je vložiti, za mesto torej pri davčni administraciji, za okolico pa pri davčnem okrajnem oblastvu. Ravno tako jo je vložiti drugod na deželi pri dotičnem davčnem okrajnem oblastvu.

Prošnjo je kolka prosta. Vložiti se mora najpozneje v 60 dneh po dovršitvi stavbe. Ako se je začela stavba uporabljati deloma že prej, se bo vzelo, da je bil dotični del poslopja že poprej dovršen; torej je treba prošnjo že z ozirom na ta del toliko prej vložiti. Ako bi hišni posestnik ne imel še vseh potrebnih prilog pri rokah, naj prošnjo vsejedno pravočasno vloži ter naj prosi v prošnji, da se mu naj dovoli za priklopitev manjkajočih vlog potrebni rok.

Ako bi se vložila prošnja pozneje nego v 60 dnevnem roku, bi se uvaževala sicer še vedno, a prostost bi se dovolila še le od prihodnjega četrtletja naprej in samo za ostali čas zakonite 10, 12, 15, 18 ali 25 letne dobe.

po 25 mark za 1.000 kg, ker tehta 1 m³ vendar 1035 kg. — Ako pa pridem nasprotno, s kakim blagom, kot na primer s čajem, od kojega gre 7 do 8 zabojev, ali le pribl. 200 kg na 1 m³, tedaj bi pri računanju težne tovrnine dobili le 5 mark za zavzeti kubični meter. Iz tega vidimo, da je tovrninska postavka tem nižje, čim težje je blago, to je, čim bolj presega težo blaga, ki se more spraviti na en kubični meter, težo 1.000 kg. Če imamo opraviti n. pr. z blagom, ki je tako težko, da ga spravimo 2000 kg v eno prostorninsko tono, je jasno, da bo tovrnina cenejša, kot lanenega olja, katerega gre le okrog 1035 kg na kubični meter. Čim lažja je specifična teža blaga, tem dražja je tovrnina, in čim težja je teža, tem nižja je tovrnina. Toda tudi vrednost blaga, ki ga naložimo, igra vlogo pri določitvi tovrnine. Ne glede na to, da dragoceno blago že samo na sebi zahteva tovrninsko postavko, je pri njem tudi odgovornost vodnika, to je kapitana ali paroplovne družbe neprimerno večja, in zato je tu tudi upravičena primerno višja tovrnina. Pri nakladanju na ladjo gre v prvi vrsti za naravo oziroma kakovost v poštev prihajajočega blaga, in zato morate glede te dobiti vedno pojasnilo, predno se spravite na računanje tovrnine same.

(Dalje prih.)

Podlistek.

Od začelnika do popolnega trgovca.

(22. nadaljevanje.)

»No, stvar se zdaj ne da več predrugačiti,« pripomni gospod Feldbach. Pravzaprav bi morala nizka postavka tri in ena četrtina pfeniga vzbuditi Kurtovo in tudi mojo pozornost, in tako ima vsak izmed nas treh svoj del na zmoti. Kako se pa pravzaprav določi tovrnina pri postavki 25 šilingov za 40 kubičnih čevljev?«

»Zaboji merijo približno 50 cm v višino, 60 cm dolžino in 50 cm širino; znaša torej njih prostornina 50×60×50 cm ali 150.000 cm³. Kubični čevljev meri 30×30×30 cm ali 27.000 cm³, torej 40 kubičnih čevljev = 1.080.000 cm³. Prostornina enega zaboja gre torej nekaj več kot sedemkrat v 40 kubične čevlje. Vzemimo sedem zabojev, tedaj imamo 25 šilingov ali M 25.50 deljeno s 7, ali M 3.65 za zaboj, kojega netto teža znaša okroglo 55 angleških funtov ali 25 kg. Tedaj znaša tovrnina za kg M 3.65, deljeno s 25 ali 15 pfenigov.

»To je pač nekoliko različno od računa, ki si ga napravil ti, Kurt! — Nastavil sem nizko ceno in upošteval le 10 pfenigov zaslužka pri kg. Zdaj

V prošnji zadostuje vobče, da se navede kar kratko, da je prosilec sezidal na parceli št. davčne občine novo hišo, ki spada k vasi pod št. (oziroma mesto, ulica in hš. št.) ter da prosí, naj se prizna v smislu uredbe o pospeševanju produkcije novih stanovanj z dne 19. julija 1920, Uradni list št. 91 iz leta 1920, 10, 12, 15, 18 ali 25 letna davčna in dokladna prostost.

V drugem odstavku prošnje se naj navede, ali ima hiša izključno samo majhna stanovanja za delavce ali za srednji stan v občini, odnosno če ima hiša sploh samo stanovanja ali če ima pretežno stanovanja. Navede se naj tudi, kdaj se je začela hiša graditi in kdaj se je dovršila.

V tretjem odstavku prošnje se naj navede, katere priloge so prošnji priklopljene, odnosno za katere se prosí, da bi se dovolil rok in za koliko časa.

Ako se gre za kak prizidek ali za nadzidek, se naj v prošnji pa to pripomni.

Glavna reč je, da se vloži prošnja; ako bi bila pomanjkljiva, bo davčno oblastvo že samo zahtevalo, kar bi bilo še treba.

2. Priloge k prošnji.

Prošnji je priložiti vobče te priloge:

1. stavbno dovoljenje;
 2. od stavbnega oblastva potrjen stavbni načrt;
 3. potrdilo stavbnega oblastva, kdaj da se je začelo graditi hišo, in kdaj da se je dovršila;
 4. popis prostorov.
- Vse te priloge so kolka proste. Davčna oblast zahteva po potrebi lahko tudi še kaka nadaljna dokazila.

Ako bi se ena ali druga okoliščina nikakor ne mogla dokazati z omenjenimi listinami, naj se dokaže na kak drugi verodostojen način, ter se naj prosí, da se naj vzame dotični dokaz kot zadosten.

K točki 3 omenjeno, da je vzeti kot pričetek gradbe oni dan, ko se je začel staviti temelj. Kopaње jam za temelj ali pa vožnja materijala na stavbni prostor, ne velja še kot pričetek gradbe.

K točki 4. je pripomniti, da je šteti kot prostor prav vsak prostor v hiši, torej tudi kleti, drvarnice, veže, stopnice itd. Šteti se začne od podpritičja navzgor. Vsak prostor se naj zaznamuje na stavbnem načrtu z rdečim svinčnikom, potem se pa prenese vse te številke v »popis prostorov« (topografični popis) ter se pri vsaki številki zapiše podpritičje, pritičje, prvo nadstropje, podstrešje itd. potem pa namen prostora (soba, kuhinja, veža, klet itd.). Sobe in izbice se vračunijo na deželi kot stanovljivi prostori, ostali prostori pa kot nestanovljivi. Namesto stanovljivosti je vpisati v Ljubljani (za mesto) pri vsakem prostoru, h kateremu stanovanju da spada dotični prostor (na pr. k stanovanju I., II., III. itd.).

Za »popis prostorov« (topografični popis) se dobe tiskovine pri davčnih okrajnih oblastvih. V Ljubljani jih je za mesto pa kupiti v tiskarni (sedaj pri Zadrudni tiskarni na Dunajski cesti).

3. Ogled hiše.

Davčno oblastvo odredi ogled hiše, da se prepriča, če so vsi pogoji v resnici izpolnjeni, kakor jih zakon zahteva.

Za ta ogled ni plačati hišnemu lastniku ničesar.

Nato dobi lastnik hiše obvestilo, kako se je prošnja rešila.

Ako bi bila rešitev neugodna in neopravičena, vloži lastnik hiše lahko v 15 dneh, ko dobi obvestilo, pritožbo, pri onem oblastvu, ki je navedena v obvestilu, da je vložiti pri njej pritožbo.

Pritožbo je kolkovati s kolkom za 10 Din; vsako prilogo pa z 1 Din, ako že ni bila kolkovana poprej vsaj s tolikim zneskom.

Urejevalce pisem

THE REX CO., LJUBLJANA.

IZVOZ IN UVOZ.

Uvoz eksploziva »kamnikita«. Minister vojne in mornarice je pod št. 14941 z dne 4. VIII. t. l. izdal sledečo naredbo: Po čl. 19 in 20 Pravilnika ministrstva vojne in mornarice A. B. br. 837 z dne 25. VIII. 1920 so komandanti avstrijskih oblasti pooblašteni, da morejo poleg drugih predmetov izdajati dovoljenja za uvoz v našo državo tudi vseh vrst eksplozivov. Ker se izdeluje eksploziv »kamnikita« za rudarska in slična podjetja v državni smodnišnici v Kamniku v dovoljeni količini, se odreja: da v bodočem ne izdajajo komandanti armijskih oblasti dovoljenja za uvoz niti vrste eksplozivov, kakor dinamita, dinamona itd., ampak se imajo vsi uvozniki, ki se prijavijo napoliti, da si preskrbijo eksplozive iz vojnih skladišč. Količine od 5.000 kg kamnikita in več, se morejo dobaviti neposredno iz smodnišnice v Kamniku, v katerem primeru naj interesenti vložijo prošnjo na ministrstvo vojne (artil. teh. odeljenje), ki bo smodnišnici v Kamniku naročilo, da izvrši izdajo proti plačilu. — Vse prošnje, katere bi armijske komande prejele od posameznih uvoznikov za uvoz eksplozivov, se imajo poslati ministrstvu vojne in mornarice (art. teh. odelj.), ki bo z ozirom na proizvodstvo »kamnikita« rešilo, ali se uvoz odobri ali ne.

Prepoved izvoza žita, pšenice in koruze. Prihodnje dni objavi ministrstvo financ v »Službenih Novinah« več naredb glede prepovedi izvoza raznih vrst žita (pšenice, rži, ječmena), in o povišanju carine za mašt in nekatere cerealijske. — K finančnem zakonu 1922/23 bodo dodana sledeča dopolnila: 1. ukine se izvoz pšenice, rži, ječmena in koruze. Prepoved stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih Novinah«; 2. izvozna carina na svinjsko in gosjo mašt se določi na 2500 dinarjev pro 100 kg. Ta naredba stopi v veljavo z objavo v »Službenih Novinah«; 3. vprašanje izvoza ostalih cerealij še ni definitivno rešeno.

Potrdila, ki jih izdaja ministrstvo trgovine in industrije v zmislu členov II. in IV. odločbe generalne direktije carine z dne 23. septembra 1920, C. br. 61.602, ne veljajo glasom razpisa ministrstva trgovine in industrije z dne 5. julija t. l., br. 10.052 samo za eno pošiljatev, marveč za vse pošiljateve blaga, ki se uvozijo v roku, za kateri se potrdilo glasi.

Osiguranje valute pri izvozu otrobov. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo, da se mora tudi za otrobe osigurati pri izvozu valuta na način, kakor je predpisano v čl. 16. pravilnika.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Sladkorna borza v Pragi. Dne 1. septembra bo otvorjena sladkorna borza v Pragi.

Denarstvo.

Narodna banka SHS. — Stanje 8. avgusta 1922. — Aktivne (v dinarjih; v oklepajih spremembe napram stanju dne 31. julija): — Kovinska podloga 362.354.020.10 (+ 307.633.35), posojila 998.076.600.92 (+ 49.820.710.44), dolg države 4.587.059.370.40 (+ 15.000.241.88), vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2.138.377.163 (nespr.). Skupaj 8.085.867.154.42 Din. Pasivne: glavica 16.978.500 (nespr.), rezervni fond 2.147.983.64 (+ 241.87), novčаницe v tečaju 4.911.115.765 (+ 42.414.590), razne obveznosti 959.736.872.85 (+ 4.819.467.15), terjatve za založene domene 2.138.377.163 (nespr.) saldo raznih računov 57.510.869.93 (— 17.894.286.65). Skupaj 8.085.867.154.42 Din.

Znižanje obrestne mere v Švici. — Direktorij švicarske nacionalne banke je sklenil znižati obrestno mero za lombard od 4 in pol na štiri odstotke, diskont pa od 2 in pol na 2 odstotka.

Madžarska devizna centrala dela v polnem obsegu. Madžarska devizna centrala je začela po zaključku organizatori-

nega dela v pondeljek 21. t. m. v polnem obsegu zopet obratovati.

Davki.

Nova monopolska taksa za petrolej. Na podlagi sklepa upravnega odbora monopolske uprave in z odobritvijo g. finančnega ministra br. 778 z dne 16. t. m. se je določila nova monopolska taksa na petrolej od 300 na 400 Din v srebru za 100 kg. Nova monopolska taksa stopi v veljavo 16. t. m.

Trošarine.

Kako se trošarinijo žarnice. Generalna direktija posrednih davkov razglaš v aktu br. 15.259 z dne 18. julija: Na vprašanje, kako se ima plačati trošarino za žarnice, na katerih ni naznačeno število sveč ampak število »vat«, je dal zavod za elektrotehniko na vseučilišču v Beogradu sledečo pojasnitev: 1. Žarnice z ogljeno nitjo, na katerih je navedeno število sveč, je trošariniti po številu sveč. 2. Žarnice z metalno nitjo, imenovane »monovat«, je trošariniti: število vat za število sveč, ako ni navedeno število sveč. 3. Posebne žarnice z metalno nitjo, označene »poluvat« je trošariniti: dvakratno število sveč za število vat, ako ni navedeno število sveč.

Carina.

Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 23. do 29. avgusta 17.400 odst.

Promet.

Železnica Ljutomer—Ormož. Ministrstvo saobračaja je pripravilo vse potrebno, da se prične z gradnjo železnice Ljutomer—Ormož. Na razpolago so za to vsi potrebni krediti. Lokalni ogled se vrši že te dni.

Kanal iz Varšave v Pozenj namerava graditi poljska vlada. Kanal bo tako globok, da bodo mogle po njem ploviti 600 ton težke ladje.

Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov o zgradbi novih železnic. — Na sejah dne 5., 6. in 7. avgusta je konferenca delegatov vseh sekcij izdelala soglasno načrt bodoče naše železniške mreže za celo državo, iz katerega je potem izbrala sledeči delavni program, ki bi se kot zelo racionalen mogel uresničiti iz dolarskega posojila in ki bi obstojal v sledečem: 1. Dovršiti vse proge, ki se že gradijo: 1. Unsko-Ličko, normalno; 2. Užice-Vardište, ozkotirno; 3. Titel-Orlovat, normalno; 4. Beograd-M. Krsna, normalno; 5. Paračin-Stalač, ozkotirno in 6. zobotirno železnico preko Ivan-planine. — II. Zgraditi sledeče male spojne veze, katere so za promet zelo velikega pomena: 1. Zveza Reške proge z našimi lukami v Kvarneru; 2. Beograd-Pančevo; 3. Murska Sobota-Ljutomer-Ormož; 4. Rogatec-Krapina-Golubovac; 5. St. Janž-Sevnica; 6. Koprivnica-Vardždin; 7. Kočevje-Reška proga; 8. zveza Vebanjske ozkotirne proge s Tesličko ozkotirno progo; 9. zveza Metkovića s kakim pripravnim pristaniščem za les in premog ob izlivu Nerete. — III. Izdelati normalne proge: 1. Kragujevac—Kraljevo — Raška — Mitrovica — Metohija — Lim — Podgorica — Boka Kotorska z ocepitvijo na Bar; 2. Niš — Prokuplje — Kosovo; 3. Stanica — Uvac — Gornji Lim (zveza s progo Kragujevac — Boka Kotorska); 4. Beograd — Klenak — Šabac — Tuzla. — IV. Zgraditi unske proge: 1. Beograd—Lazarevac; 2. Ustiprača — Foča—Gacko — Trebinje; 3. Rama — Prozor — Aržano — Dugo Polje — (Split). — V. Zgraditi in izpolniti potrebna pristanišča v severnem, srednjem in južnem Jadranu.

Direktni paketni promet z Rumunijo je bil odprt dne 10. avg. Ravno tako se smejo odpremiti tudi paketi za Poljsko preko Rumunije.

Iz naših organizacij.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani naznanja svojim članom, da se v slučaju bolezni takoj prijavijo pri blagajniku g. I. Kersnič. Resljeva cesta 1, kjer se dobe vse potrebne tiskovine za zdravnika in zdravnika.

Ljubljanski veliki sejem.

(Od 2. do 15. septembra 1922.)

Dekorativen in reklamna dela za II. Ljubljanski veliki sejem. Tvrška Milan

Auman & Comp., Krško, prevzame vsakovrstna dekorativna dela, opreme izložbenih prostorov, reklamnih plošč in originalnih plakatov ter vsa kiparska dela. Posebni zastopnik je od 20. avgusta dalje na prostoru velesajma.

Dobava, prodaja.

Dobava krušne moke. Pri divizijski intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 25. avgusta t. l. ob 10. uri dopolne neposredna pogodba za dobavo 125.000 kg krušne moke jednoličnega tipa 80% ali odgovarjajoče količine pšenice. Predmetni oglas je v pisarni trgov. in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Kongres Jugoslovanskega lekarniškega Udruženja v Sarajevu ter razstava medicinska in higijenično medicinskih aparatov se vrši dne 25., 26. in 27. septembra t. l. v svečani dvorani sarajevske mestne občine. Lekarniško Udruženje namerava pri tej priliki seznaniti svoje člane z izdelki domače industrije, kar ima to korist, da se ne bo nabavljalo v inozemstvu, ker se lahko izdeluje doma. Prijavni rok poteče dne 10. septembra t. l. Prijave je nasloviti na: Lekarniška Udruženje, Sekcije Sarajevu ter priložiti vsaki prijavi 100 Din za razstavljalni prostor. Razstavljen rob je treba najkasneje 20. septembra odposlati. Predmeti, koji nimajo nikake vezi s higijenijo, medicino ter odgojo in negovanje dece, se ne bodo sprejeli v razstavo.

Dohodki državne trošarine in kolokvine. V mesecu juliju t. l. so znašali celokupni dohodki državne trošarine 29.190 milijonov 529.012 dinarjev. Kolokvine pa v istem mesecu 31.990.453.40 dinarjev.

Podpora oškodovancem po elementarnih nezgodah v Sloveniji. Ministrstvo financ je odobrilo in privolilo, da se izplačajo podpore vsem onim, ki so trpeli škodo radi elementarnih nezgod. Za te podpore je določen znesek 2 milijonov dinarjev. Za Slovenijo je določenih 150.000 dinarjev.

Bogata letina sliv v naši državi. — Izvoz v Anglijo in Nemčijo. V zapadni Srbiji in Bosni konstatirajo zelo ugodno letino sliv. Letina sliv je tako dobro uspela, da že dolgo vrsto let ne tako. Izvoz sliv bo usmerjen v Anglijo in Nemčijo.

Prijava inozemskih terjatev v naših bankah. V zvezi z rešenjem št. 11.968 od 26. julija 1922 se pozivajo vsi denarni zavodi v naši državi, pri katerih imajo inozemske tvrdke svoje terjatve, da tekom 10 dni od danes predložijo točen izkaz o stanju istih na dan 31. julija 1922 generalnemu inspektoratu finančnega ministrstva. V nasprotnem slučaju se bo vsak objavljeni posel po omenjenem rešenju pred predložitvijo stanja smatral kot nedovoljen za oni zavod, ki se temu pozivu ne odzove v odrejenem roku.

Popravljanje pristanišč. Te dni se pričnejo popravljati naša morska pristanišča po načrtu, ki je bil nedavno izdelan. Naša pomorska oblast v Bakru je izvršila že vse predpriprave. Tudi potrebni krediti so že odobreni.

Prospekte in priglasnice za 7. mednarodni semenj v Frankfurtu, ki se vrši v času od 8. do 14. oktobra t. l., dobe interesenti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tržna poročila.

Svinjskem sejmu v Mariboru. Prasci 5—6 tednov stari komad 112—162.50, 7—9 tednov 187.50—300, prašički 3—4 mesece stari komad 400—450, 4—6 mesecev 700 do 750, 8—10 mesecev 900—950, svinje 1 in pol leta stare po 1125—1325, koze po 125 do 150 dinarjev.

Produktivna borza v Novem Sadu (dne 16. t. m.). Pšenica 467.5 Din, baški oves 350 Din, ječmen 393.75—400 Din, baška koruza 380—381.25 Din, moka št. 0 662.5—688.75 Din, št. 2 635—644 Din, št. 6 587.5 Din, št. 7 475 Din. Tendence mlačna.

Oglašajte v Trgovskem Listu!

Razširjajte Trgovski list!

Borza.

Posvetovanja lesnih trgovcev za ustanovitev lesnega oddelka pri ljubljanski blagovni borzi. Dne 21. VIII. se je vršilo v prostorih ravnateljstva Slov. banke posvetovanje lesnih trgovcev glede organizacije lesnega oddelka pri ljubljanski blagovni borzi. Ker je ravno pri nas lesna trgovina najbolj živahna, je pričakovati, da bo ta oddelek vzbu- dil veliko zanimanje. Udeležile so se posvetovanja vse večje lesne tvrdke Slovenije. Nadalje je bil prisoten indu- strijalec in upravni svetnik Slov. banke

g. Dragotin Hribar. Predsedoval je po- svetovanju predsednik Slov. banke g. Rado Legvart. Na predlog g. Hribarja se je izvolil ožji odbor, sestojč iz 6 go- spodov lesnih trgovcev, za predpriprava dela kakor usence itd.

Po zunanosti

pozna že večina naših gospodinj testenine **Pekatete**. Odločno zavračajo vsake druge ker so spoznale, da z njimi najboljše postrežejo svojo družino.

Ali ste že okusili

„LUKUL“ ???

naš prvi, edini domači juhini iz- vleček (zabela), kateri

prekosi

vsled izdatnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

Mavec - gips

portland- in roman-cement, apno, opeko, umetni škrlj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, kar- bolne, drvocement, razne žeblice nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletrgovina s stavbenim materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta šte. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo- litnih tlakov.

Ako si hočete nabaviti ob priliki II. Ljubljanskega velesejma prvovrstna švicarska svilena sita znamke „Albert Wydler“, nadalje volnena sita, žično tkanino in ostale mlinske potrebščine, tedaj obiščite naš pro- stor št. 349 v paviljonu „H“.

Čadež & Broar, Ljubljana,
specialna trgovina z mlinskimi potrebščinami.

Parna žaga

popolna, najnovejše upeljana, dobavljiva takoj!

Jugoslovansko Importno in eksportno podjetje Inž. Rud. Pečlin

Maribor, Trubarjeva u. 4. — Telef. int. 82.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih klepar- skih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. — Pro- računi brezplačno in poštne pro- sto. — Popravila točno in po naj- nižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež, olje, ben- cin, doze za barve, kandite in konzerve.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino

in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlhausen)

nasproti Križanske cerkve.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tucen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

BERSON**Gumljevi napetniki
in podplati**

Vam ohranijo obuvale
trpežno
in
lepo.

Dobe se v vsaki boljši trgovini z usnjem ter na debelo pri

Berson-Kaučuk d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

Ustanovljeno 1896

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)

Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno 1896

Smodnik (barut)

dinamit, dinamon, vžigalno vrv, kapice itd.

dobite vedno pri tvrdki

Fr. Stupica,

zaloga poljedelskih strojev in železnine

v Ljubljani, Gosposvetska c. 1.

Najboljši škrlji jugoslovanskega proizvoda „SALONIT“

zdelan iz znanega cementa znamke **Salona** od tvrdke **Split**, dion. društvo za cement portland. Najboljše in najcenejše sred- stvo za pokrivanje streh.

Glavna zaloga; **OBNOVA** gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

Delniška glavnica:
K 20,000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zakladi:
K 6,500.000—

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni šte. 146, 458.

Brzjavke: Eskomptna